

PEARL COHEN

Pearl Cohen Zedek Latzer Baratz

**תכנית העשרה
אגודת עורכי הפטנטים בישראל (ע"ר)**

זכויות יוצרים

עו"ד טל קפלן

קבוצת האינטרנט, הסייבר וזכויות היוצרים

פרל כהן צדק לצר ברץ

10 - 2021

PEARL COHEN

Pearl Cohen Zedek Latzer Baratz

על מה נדבר

- מדוע דרושות זכויות יוצרים?
- מהי זכות יוצרים?
- אילו יצירות מוגנות?
- רישום / סימון
- מי בעל זכות היוצרים
- תקופת ההגנה
- מה אינו מוגן
- שימוש הוגן
- הזכות המוסרית
- הפרות ותרופות
- פסיקה עדכנית
- שאלות ותשובות

מדוע דרושות זכויות יוצרים?

- חלק ממערך כללים שנועד לספק הגנה על קניינו הרוחני של האדם
- **בישראל** - חוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007
- **עידוד יצירה מקורית והעשרת עולם היצירות**, שכוחות השוק לבדם לא נותנים תמריץ מספיק ליצור
- **בעיית הטרמפיסט** - כולם רוצים ליהנות מהמוצר אבל איש לא רוצה להשקיע כסף, זמן, מרץ וכישרון ביצירה
- **גמול ליוצר על המאמץ והמשאבים שהשקיע ביצירה** - מלאכת היצירה דורשת השקעת משאבים, וללא הגן הדין על היוצר, כך שיתאפשר לו ליהנות מפירות יצירתו, הייתה היצירה מתמעטת
- הגנה על זכות היסוד בקניין

זכויות יוצרים הן - אגד של זכויות שונות

הזכות הבלעדית לעשות ביצירה, או בחלק מהותי ממנה, את הפעולות הבאות –

- להעתיק – דיגיטל / דפוס
- לפרסם – יצירה שטרם פורסמה
- לבצע בפומבי – השמעה / הצגה
- לשדר – רדיו / טלוויזיה / Streaming
- ליצור יצירה נגזרת - עשיית יצירה מקורית המבוססת באופן מהותי על יצירה אחרת, כגון תרגום, עיבוד ועוד
- להעמיד לרשות הציבור
- להשכיר
- להפיץ מסחרית

זכות כלכלית – חומרית

בעל זכות היוצרים רשאי למנוע מאחרים להשתמש ביצירה, או להתיר להם לעשות זאת (רישיון)

אילו יצירות מוגנות בזכויות יוצרים?

יצירה

מקורית ומקובעת בצורה כלשהי

אילו יצירות הוכרו כמוגנות?

נדרשת מידה מינימלית של יצירתיות ומקוריות, מבלי להידרש לאורך היצירה או איכותה

- טבלאות לחישוב מס
- שאלונים, מבחנים ואפילו טפסים
- שלטי פרסומת / טקסט שיווקי פשוט
- אותיות סת"ם ופונטים
- ספרי בחינות / הדרכה / לימוד
- הרצאות ומצגות
- תוויות / כיתוב על אריזת מוצר
- תוכנות מחשב
- חוזים וכתבי טענות
- הוראות הפעלה
- שידורי ספורט
- שורה משיר ("אין סוסים שמדברים עברית", "הופה הולה הולה הופה", "הגולן – המים של המדינה")
- דמויות בסרטים - אנושית (צ'רלי צ'פלין, הנווד); מצוירת (דונלד דאק); אמיתיות (דוד הכי טוב, ג'ורג' קלוני) – אין זכות יוצרים, יש זכות פרסום
- סרטים פורנוגרפיים (?)

האם סרט פורנוגרפי הוא יצירה מוגנת?

- ת"א 1932-07 הרפז ואח' נ' שעשוע ואח' (מחוזי ת"א – 2012)
- הנתבעים אחראים להפרת זכויות היוצרים של התובעים בסרט "מרותקות לבסיס", שהוא "יצירה דרמטית", לאחר שהעלו עותק ממנו לאתר שבבעלותם
- ניתן צו מניעה + פיצוי בסך 400,000 ₪ (השבת רווחים משימוש בסרט) + הוצאות
- ת"א 38541-08-17 סקס סטייל בע"מ נ' אבוטבול (שלום הרצליה – אוגוסט 2018)
- הנתבע הפר זכויות יוצרים בסרטים רבים שהתובעת הפיקה, אותם תיאר ביהמ"ש כסרטים פורנוגרפיים בוטים, ולא סרטים ארוטיים או אמנותיים
- סרטים פורנוגרפיים מוגנים כיצירה דרמטית, אך אינם חוקיים [חוק העונשין אוסר על הכנת, יצירת והפצת תועבה], או סותרים את תקנת הציבור, ולכן הפרת זכויות יוצרים בהם אינה מזכה את בעלי הזכויות בסעד. הסעד על ההפרה נשלל מהתובעת והתביעה נדחתה
- הוגש ערעור במסגרתו בוטל פסק הדין בהסכמה, כנגד ויתור על תביעת פיצויים מהמפר

רישום / סימון ?

- לא נדרש רישום לצורך קיומה של הגנת דיני זכויות היוצרים
- ההגנה ניתנת באופן אוטומטי בעת שהיצירה נוצרת
- אין כל חובה של היוצר, או של בעל זכות היוצרים, לציין את פרטיו בסמוך ליצירה (אם כי הדבר יכול לסייע לו להוכיח כי הוא בעליה, במידת הצורך)
- הצבת סמל זכות היוצרים © - אינה חובה
- העובדה כי לא רשומה מגבלה או שם כלשהו בסמוך ליצירה שמתפרסמת ברשת, אין משמעה כי היצירה אינה מוגנת – צאו מנקודת הנחה כי מדובר ביצירה מוגנת שיש להסדיר את השימוש בה
- אין מרשם מסודר לזכויות יוצרים – לעיתים נדרשת עבודה בלשית

מי בעל זכות היוצרים

- הכלל – היוצר (המחבר) הוא בעל זכויות היוצרים הראשון
- החריגים –
- מעביד הוא בעל הזכויות ביצירה שיצר עובד (לצורך עבודתו ובמהלכה)
- מפיק (חברת תקליטים) הוא בעל הזכויות בתקליט
- יצירה מוזמנת שייכת ליוצר (הקבלן), אלא אם הוסכם אחרת במפורש או במשתמע
- **הסכם שירות והסדרה של העברת הזכויות מול הספק / הקבלן / הפרילנסר**
- המדינה היא בעלת הזכויות ביצירה שהזמינה, או שיצר עובד המדינה (עקב עבודתו ובמהלכה)
- דיוקן או צילום של אירוע משפחתי או פרטי שהוזמנו – הבעלים הוא המזמין

- העברת בעלות בזכות יוצרים, או למתן רישיון ייחודי – מסמך בכתב
- רישיונות שימוש בזכויות יוצרים – רישיון ייחודי/לא ייחודי/זמן/טריטוריה/רישיונות משנה
- הזכות ניתנת לירושה

תקופת ההגנה

- **יצירה** – משך חייו היוצר ו-70 שנה לאחר מותו
 - **יצירה משותפת** (כמה יוצרים) – משך חייו של היוצר האחרון שנותר בחיים ו-70 שנה לאחר מותו
 - **יצירה שפורסמה בעילום שם / שם בדוי** – 70 שנה ממועד הפרסום הראשון
 - **תקליט** – שבעים שנה ממועד יצירתו
 - **גופן** – 70 שנה ממועד פרסומו
 - **יצירה בבעלות המדינה** – 50 שנה ממועד היצירה
 - **יצירות מסוימות שנוצרו כשחל החוק הקודם** - עשויה לחול תקופת הגנה שונה (תקופת ההגנה על צילומים שצולמו קודם לשנת 2007 היא 50 שנה ממועד הצילום)
- ההגנה מסתיימת ב-31.12 בשנה בה פוקעת הזכות**

מה אינו מוגן?

אין זכות יוצרים על –

- רעיון

- תהליך ושיטת ביצוע

- מושג מתמטי

- עובדה או נתון

- חדשות היום

- פרסומים רשמיים – חוקים, תקנות, החלטות שיפוטיות

אבל על דרך הביטוי שלהם יש הגנה (ספר על שיטה)

- יצירה שהזכות בה פקעה - נחלת הכלל

מדיניות שנועדה למנוע מונופולין על הרעיונות או העובדות והנתונים שבבסיס היצירה

שימוש הוגן ביצירה – אף בלא קבלת רשות

שיקולים לבחינת הגינות השימוש:

- מטרת ואופי השימוש –
 - מסחרי;
 - טרנספורמטיבי
- אופי היצירה
- היקף השימוש ביחס ליצירה בשלמותה
- השפעה על השוק וערך היצירה

מטרות השימוש:

- לימוד עצמי
- מחקר
- סקירה
- ביקורת
- דיווח עיתונאי
- ציטוט (הבאת מובאות)
- הוראה ובחינה על ידי מוסד חינוך

שימוש ללא מתן קרדיט ישלול לרוב את הטענה

שימושים מותרים נוספים - שימוש בהליכים משפטיים, שימוש אגבי, שידור או העתקה של יצירה הממוקמת במקום ציבורי, העתקת תוכנת מחשב לצרכי גיבוי ותחזוקה, יצירות שבעל זכות היוצרים בהן אינו ידוע או לא אותר, התאמת יצירה לאדם עם מוגבלות, ועוד

הזכות המוסרית

- זכות היוצר - אישית
- קיימת בכל היצירות המוגנות, למעט תוכנת מחשב
- לא ניתנת להעברה, גם אם הזכות החומרית-כלכלית הועברה
- ניתן לוותר עליה
- קיימת למשך תקופת זכות היוצרים ביצירה
- כוללת את –
- הזכות לקרדיט (בהיקף ובמידה הראויים)
- הזכות שלא יוטל פגם ביצירה, לא יעשה בה סילוף או שינוי צורה אחר, לא תעשה פעולה פוגענית אחרת – הכל, אם יש בהם לפגוע בשם היוצר או כבודו (שימוש בפרסומת מסחרית / תעמולת בחירות / עריכה)

הפרות

הפרה ישירה

- עשיית פעולה שהיא זכות יוצרים בלי הסכמת בעל הזכות (צפייה אינה זכות מוגנת)
- הפרת זכות מוסרית
- הכמות אינה קובעת אלא האיכות

הפרה עקיפה

- מכירה, השכרה, החזקה, הפצה, הצגה לציבור בדרך מסחרית בעותק מפר בידיעה שהוא מפר (או שהיה עליו לדעת שהוא מפר)
- הקלה או הרחבה של העמדה מפרה לרשות הציבור (סעיף "אתר סדרות")

הפרה תורמת

- אחריותו של מי שאינו מבצע את ההפרה בעצמו אך מאפשר ומתיר את הפעילות המפרה של אחר או אף מסייע לה ומעודד אותה
- התנאים (1) יש מפר ישיר; (2) מודעת להפרה; (3) תרומה ממשית ומשמעותית להפרה

תרופות וסעדים

- **צו מניעה** "אלא אם כן מצא בית המשפט כי קיימים טעמים המצדיקים שלא להורות כן"
- **פיצויים בלא הוכחת נזק** (פיצוי סטטוטורי) – התחשבות בהיקף ההפרה, משך ביצועה, החומרה, הנזק, הרווח...
- **פיצויים ממשניים** (עם הוכחת נזק)
- **צו הגבלת גישה** למקור תוכן המופנה לספקי גישה ואחסון
- **חשיפת מפר** – ייחודי לחוק זכות יוצרים
- **עונשין** (עבירה פלילית) – עיסוק בייבוא, מכירה, השכרה והפצה של עותק מפר; מכירה, השכרה והפצה של עותקים מפרים בהיקף מסחרי ועוד – מאסר / קנס
- **קובלנה פלילית פרטית**
- **עיכוב במכס של עותקים מפרים / השמדה של עותקים מפרים**

צילומים, צילומים ועוד צילומים

- **מי לא צריך להשתמש בצילום מהרשת מפעם לפעם – מצגות, אתרי תדמית, הזמנות לאירועים, פוסט ברשת חברתית**
- **אכיפה אגרסיבית - כלפי חברות, יחידים וארגונים – מצד סוכנויות צילום, צלמים עצמאיים (מהארץ ומחול) וצלמים חובבים**
- **איתור - לפי טביעת אצבע דיגיטלית**
- **מכתבי התראה – משלוח בסיטונות**
- **ליטיגציה מול פשרה**
- **היעדר מודעות לזהות בעל הזכות – אינה הגנה**
- **ייתכן ולאחר המקור רישיון שימוש כדין**
- **העובדה שאדם מצולם ביצירה אינה מקנה לו זכויות יוצרים בה או זכות שימוש**

פסיקה עדכנית

- **צילומים, צילומים ועוד צילומים**
- ת"א 5150-05-14 לייבדיאנאס בע"מ ואח' נ' שחר ואח' (מחוזי ת"א) – העתקת מערכת תוכנה לניהול ורישום שמות מתחם – פיצוי סטטוטורי מקסימלי של 100,000 ש"ח. הוכחה העתקה נרחבת ושיטתית של התוכנה (אך לא הוכחה אחריות המזמין)
- סע"ש 58958-02-20 פלואנטק בע"מ נ' רוזן (אזורי לעבודה י-ם) - תוכנת המבקשת לטיפול בגמגום מבוססת על שיטה אוניברסלית לעיצוב שטף הדיבור והיא אינה יכולה למנוע מהמשיב, עובד לשעבר, לפתח אפליקציה המבוססת על השיטה
- ת"א 18160-08-18 אבניאלי נ' בלומנפלד (שלום הרצליה) – פרסום ביקורת מרושעת בדף הפייסבוק של רופא אין בה כדי להטיל פגם או סילוף ביצירה הגלומה בדף העסקי של התובע בפייסבוק (אך יש בה לשון הרע)

פסיקה עדכנית - המשך

- ת"א 47702-04-17 לנדאו נ' הוצאה לאור תוכן והדרכה בע"מ ואח' (שלום ת"א) - הנתבעים הפעילו אתר למכירת עבודות אקדמיות לסטודנטים המבקשים להונות את המוסדות האקדמיים בהם הם לומדים. נקבע כי עליהם לפצות את המחברת של תזה אקדמית שהועמדה למכירה באתר, ללא ציון שמה ולאחר עריכה – פיצוי של 90,000 ₪ והוצאות

- מוזמנים לעיין ב- law.co.il – האתר המשפטי הראשון בישראל (1996)
- חדשות, פסיקה, מאמרים ותכנים נוספים בנושא אינטרנט, סייבר וטכנולוגיית מידע

שאלות ותשובות

תודה רבה!

לשאלות ומידע נוסף

טל קפלן

TKaplan@PearlCohen.com

054-4699233

www.law.co.il | www.PearlCohen.com